

Załącznik do uchwały Nr XIV/138/15

Rady Miejskiej w Wyszowie

z dnia 26 listopada 2015r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2016
W GMINIE WYSZKÓW**

ROZDZIAŁ I

1.1. WPROWADZENIE

Jednym z istotnych problemów społecznych występujących w naszym kraju są problemy związane z alkoholem. Wynika to z rozmiarów szkód jakie niesie za sobą spożywanie alkoholu w tym: znaczących szkód zdrowotnych, społecznych (m.in. zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie) oraz ekonomicznych. Światowa Organizacja Zdrowia podaje, że alkohol zajmuje trzecie miejsce wśród czynników ryzyka zagrażających zdrowiu populacji (po nadciśnieniu tętniczym i nikotynie), a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem. Rozwiązywanie problemów alkoholowych i szkód z nimi związanych nie może mieć charakteru jednorazowej, choćby dynamicznej kampanii. Musi być stałym elementem funkcjonowania nowoczesnego państwa na różnych poziomach, poczynając od parlamentu, poprzez administrację rządową na szczeblu wojewódzkim, a także na tym poziomie, który jest fundamentem życia społecznego, a więc samorządów gminnych. Mając to na uwadze państwa europejskie podejmują szereg działań mających na celu ograniczenie spożycia napojów alkoholowych, a tym samym zmniejszenie problemów wynikających z jego nadużywania. Dlatego też każdy kraj tworzy własny system rozwiązywania problemów alkoholowych. Podstawą prawną w Polsce do działań w tym zakresie jest ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2012r., poz. 1356 z późn. zm.), która zobowiązuje samorząd gminny do podejmowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Zgodnie z zapisami art. 4¹ ust. 1 ustawy zadania te obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno – edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja zadań w 2016 roku prowadzona będzie w postaci „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 w Gminie Wyszków”, który stanowi część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Jest on wynikiem kilkuletniego monitoringu problemów oraz raportu diagnostycznego pokazującego różne obszary szkód wynikających z nadużywania alkoholu w naszym życiu.

1.2. PODSTAWY PRAWNE I MERYTORYCZNE PROGRAMU

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2012r., poz. 1356 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2005r., nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2014r. poz. 1118 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2013r., poz.135 z późn.zm.).
5. Ustawa z dnia 8 marca o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2013r poz. 594 z późn. zm.) i inne właściwe.
6. Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

1.3. OGRANICZANIE DOSTĘPNOŚCI ALKOHOLU

Ograniczanie fizycznej dostępności alkoholu jest jednym z najskuteczniejszych narzędzi zmniejszania rozmiarów problemów alkoholowych. Ustawodawca wyposażył samorządy gminne w możliwość decydowania o skali dostępności fizycznej sprzedaży

napojów alkoholowych na terenie gmin z zaznaczeniem, że decyzje te powinny być dostosowane do potrzeb ograniczania dostępności alkoholu (art.12 ust. 4).

Zgodnie z zapisami art. 12 ust 1 i 2, Rada Gminy ustala w drodze uchwały dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Uchwała Nr XXXVI/273/09 Rady Miejskiej w Wyszkanie z dnia 30 kwietnia 2009r. (t. j. uchwała Nr LII/532/14 Rady Miejskiej w Wyszkanie z dnia 25 września 2014r.) reguluje nam powyższe kwestie. Na terenie Gminy Wyszkanie ustalono 75 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 30 punktów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. Ponadto, punkty sprzedaży mogą znajdować się w odległości nie mniejszej niż 100 m od: obiektów kultu religijnego, w których regularnie odbywają się zgromadzenia wiernych, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, internatów, burs oraz świetlic dla dzieci i młodzieży. Rada Miejska w Wyszkanie ze względu na szczególny charakter zabudowy wprowadziła stały zakaz sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na terenie osiedli domów jednorodzinnych – w punktach sprzedaży napojów zlokalizowanych w budynkach w zabudowie szeregowej.

Tabela 1: Punkty sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Wyszkanie

rok	liczba punktów sprzedaży			liczba mieszkańców	liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży
	ogółem	sklepy	lokale gastronomiczne		
2008	89	61	28	38.398	431,5
2009	109	81	28	38.549	353,5
2010	111	84	27	39.195	353
2011	110	82	28	39.332	357,5
2012	115	85	30	39.390	342,5
2013	113	86	27	39.418	349
2014	114	90	24	38.759	340

Źródło: Dane z Wydziału Ogólnego i Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Wyszkanie.

W ostatnich latach obserwujemy zmniejszającą się liczbę osób przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych. W 2008r. na jeden punkt sprzedaży

przypadało 431,5 osoby, od 2009r. liczba osób znacznie zmalała i systematycznie (z wyjątkiem roku 2011) spada. W roku 2013 zaobserwowaliśmy pozytywny wzrost ilości osób przypadających na jeden punkt sprzedaży. Obecnie zanotowaliśmy powrót do ilości osób z roku 2012.

1.4. ADRESACI DZIAŁAŃ PROGRAMU

Program adresowany jest głównie do:

- dzieci, młodzieży i ich rodziców,
- kadry pedagogicznej szkół, wychowawców przedszkoli, pedagogów, psychologów,
- pracowników organizacji pozarządowych,
- pracowników lokalnych instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy,
- osób uzależnionych/pijących szkodliwie i ryzykownie oraz ich rodzin
- osób doświadczających przemocy domowej oraz sprawców przemocy
- pozostałej społeczności lokalnej.

1.5. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań są środki finansowe budżetu Gminy Wyszków pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art.18² ustawy).

1.6. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 w Gminie Wyszków realizowany będzie w Referacie ds. Profilaktyki Uzależnień przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki Uzależnień. Działania realizowane będą we współpracy z: Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyszkanie, instytucjami i służbami pracującymi w obszarze profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy, organizacjami pozarządowymi oraz parafiami znajdującymi się na terenie Gminy Wyszków.

1.7. MONITOROWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY WYSZKÓW I EWALUACJA PROGRAMU

Bieżące monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie uzależnień od alkoholu dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień dla władz lokalnych oraz społeczności Gminy. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie Gminy Wyszków polega w szczególności na:

- przeprowadzaniu cyklicznych (co 4-5 lat) społecznych badań na temat skali uzależnień na terenie Gminy Wyszków,
- ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych,
- analizowaniu sprawozdań z realizacji zadań,
- przygotowaniu sprawozdania dla Rady Miejskiej w Wyszkanie.

Ewaluacja programu oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia efektywności poszczególnych działań, szczególnie po ich zakończeniu. Dane te są podstawą przy podejmowaniu decyzji dotyczących rozszerzenia bądź ograniczenia podejmowanych działań programowych oraz przy planowaniu kolejnych. Ewaluacji programu dokonuje się po zakończeniu jego realizacji.

1.8. SPOSÓB SPRAWOZDANIA

Burmistrz Wyszkowa składa sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Radzie Miejskiej raz w roku, nie później niż do 30 kwietnia za rok poprzedni.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW W ZAKRESIE UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY ORAZ ZASOBÓW W TYM OBSZARZE NA TERENIE GMINY WYSZKÓW

Dla potrzeb opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 w Gminie Wyszków w 2012r. przeprowadzono Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Wyszków oraz systematycznie analizowano dane statystyczne w kolejnych latach. Diagnoza i analiza problemów społecznych jest podstawą opracowania celów głównych, szczegółowych i konkretnych zadań Programu. Badania swoim zakresem obejmowały m.in. następujące zagadnienia:

- analiza danych statystycznych z instytucji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- problemy społeczne w świadomości mieszkańców Gminy Wyszków,
- postawy wobec alkoholu dorosłych mieszkańców Gminy Wyszków, w tym pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- młodzież w Gminie Wyszków wobec problemów związanych ze spożywaniem alkoholu,
- zjawisko przemocy w środowisku lokalnym (rodzina, szkoła, cyberprzemoc, itp.).

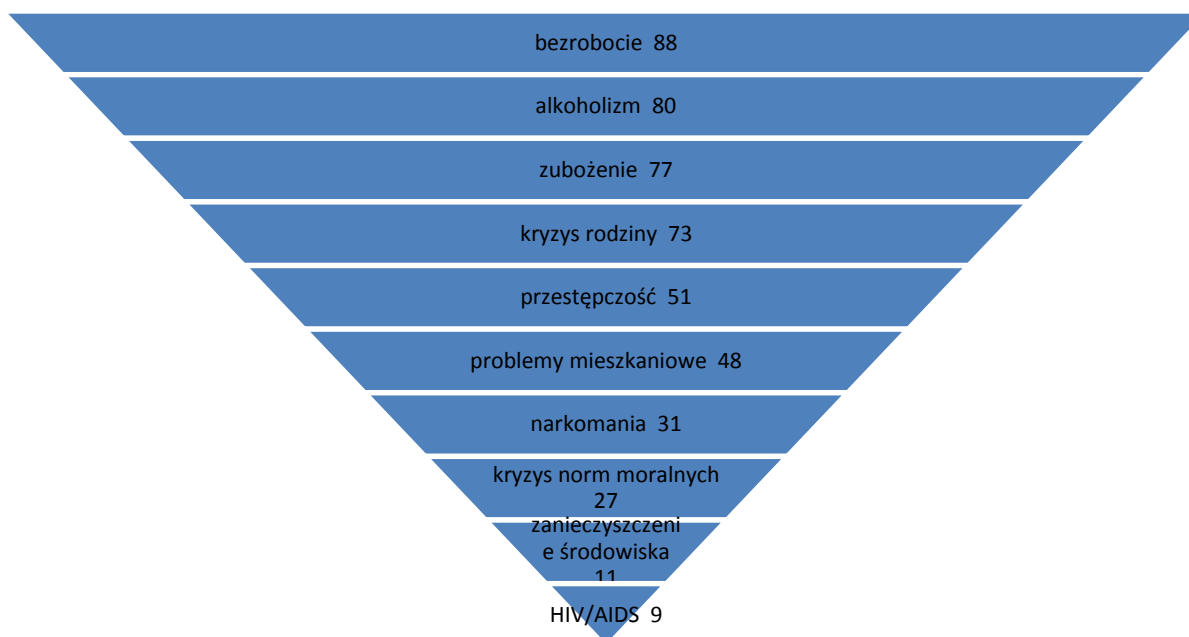
Uzupełnieniem danych uzyskanych w badaniach są dane jakościowe, które są wynikiem rozmów i zgłaszanych problemów przez: nauczycieli, pedagogów i dyrektorów szkół, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy.

2.1. PERCEPCJA ALKOHOLU I PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TLE INNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY

Mieszkańcy Gminy Wyszków, poproszeni o oszacowanie skali występowania różnych problemów społecznych na naszym terenie na pierwszym miejscu usytuowali bezrobocie, uznając je za największy problem – pociągający za sobą szereg innych konsekwencji o charakterze psychologicznym i społecznym. Na drugiej pozycji pod względem wagi,

mieszkańcy gminy wskazują alkoholizm, a na trzecim zubożenie. W ten sposób uzyskujemy obraz środowiska lokalnego, którego mieszkańcy zwracają uwagę na szereg współzależnych od siebie zjawisk świadczących o dysfunkcjonalności współczesnego systemu społecznego. Następnym, ze wskazanych przez mieszkańców, problemem jest kryzys rodziny, który niestety dość skutecznie wpłata się w problematykę bezrobocia i alkoholizmu.

Diagram 1: Uszeregowanie problemów społecznych gminy przez mieszkańców wraz z ilością osób określających problem jako istotny lub bardzo istotny

Źródło: Badania ankietowe CRPS-Warszawa (2012r.).

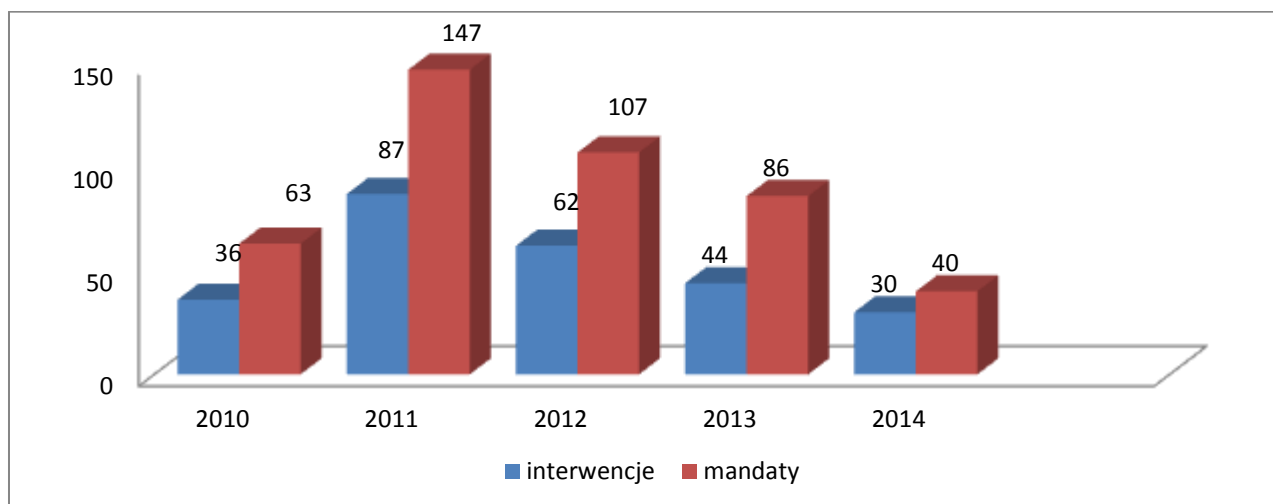
Zdaniem 50% badanych, spożycie alkoholu zdecydowanie wzrosło na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat, przy czym dotyczy to zarówno pijących dorosłych, jak i młodych ludzi. Mniejszy odsetek respondentów (41%) uważa, że sytuacja jest taka sama od wielu lat i nie dają się zauważyć żadne istotne zmiany w tym obszarze. Trzeba jednak zauważyć, że 9% respondentów uznało nawet, że spożycie alkoholu na przestrzeni ostatniej dekady znacznie zmalało. Negatywnie badani mieszkańcy oceniają również zmiany w zakresie kultury picia alkoholu. Spośród mieszkańców gminy jedynie 15% uważa, że kultura picia alkoholu poprawiła się w ostatnich latach w Polsce, a co za tym idzie, rzadziej zauważalne są takie zjawiska jak upijanie się oraz awantury po alkoholu. Pozostali (85%) - uważają wręcz przeciwnie – wskazując, iż kultura picia jest na tym samym lub niższym poziomie.

2.2. PROBLEMY ZWIĄZANE Z BEZPIECZEŃSTWEM LOKALNYM

Na przestrzeni ostatnich lat statystyki wskazują na znaczne wahania ilości interwencji podejmowanych przez Straż Miejską w związku z nadużywaniem alkoholu. W 2011 roku Straż Miejska interweniowała w związku z nadużywaniem alkoholu ponad dwukrotnie częściej niż w 2010 roku. Rok. 2013 i 2014 to znaczący spadek w/w interwencji.

Wykres 1: Ilość interwencji Straży Miejskiej i nałożonych mandatów związanych z nadużywaniem alkoholu w latach 2010– 2014.

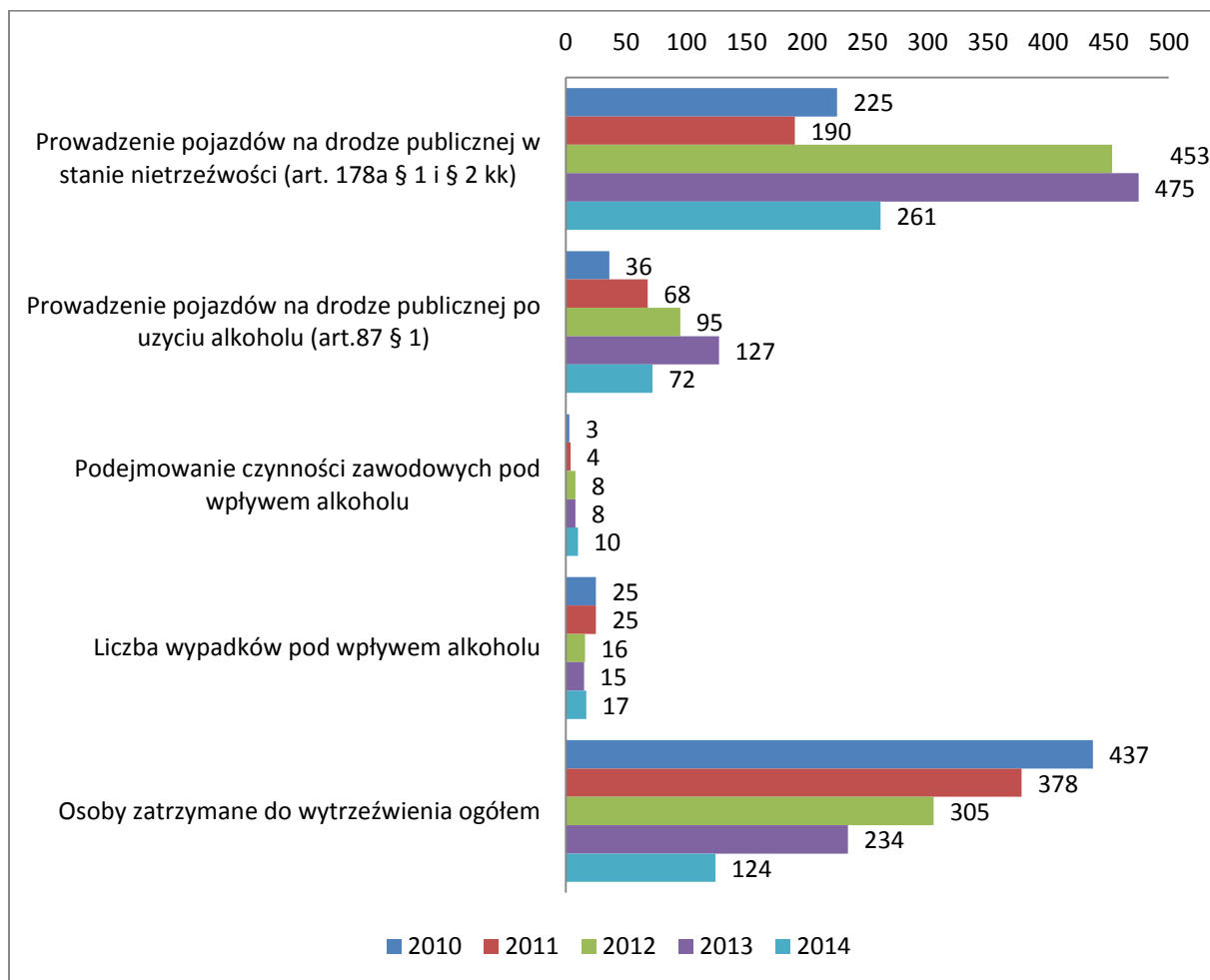

Źródło: Dane otrzymane od Straży Miejskiej w Wyszkanie.

Dominującą kategorią zarejestrowanych czynów karalnych w Gminie Wyszkanie, popełnionych pod wpływem alkoholu, było prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości. W roku 2012 obserwujemy lawinowy wzrost osób nietrzeźwych na naszych drogach. Natomiast kolejne lata to zdecydowany spadek spraw związanych z nietrzeźwością na drogach.

Wykres poniżej przedstawia skalę przestępstw i wykroczeń na terenie gminy, popełnionych pod wpływem alkoholu w latach 2010 – 2014.

Wykres 2: Przepięstwa/wykroczenia popełnione w Gminie Wyszków pod wpływem alkoholu i środków odurzających w latach 2010– 2014.

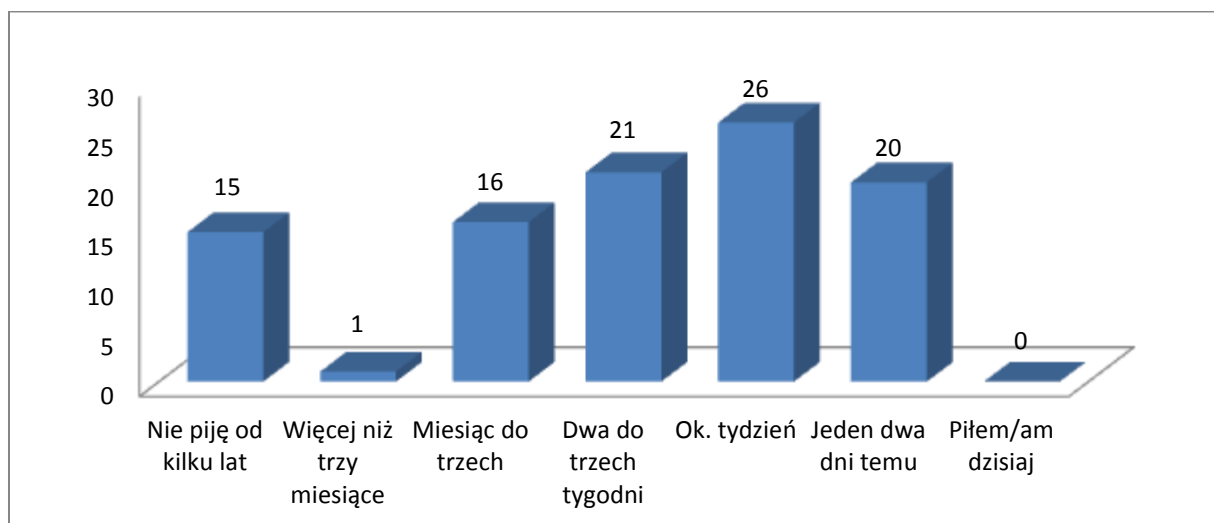

Źródło: Dane otrzymane z Komendy Powiatowej Policji w Wyszkanie.

2.3. POSTAWY WOBEC ALKOHOLU DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY

Deklaracje badanych mieszkańców gminy Wyszków dotyczące aktualnych zachowań związanych ze spożyciem alkoholu wskazują, że alkohol jest obecny w życiu badanych i to z niemałą częstotliwością.

Wykres 3: Czas, jaki upłynął od ostatniego spożycia alkoholu (dane w procentach).

Źródło: Badania ankietowe CRPS-Warszawa (2012r.).

Okazuje się bowiem, iż spośród 99 przebadanych osób dorosłych w ciągu ostatnich trzech tygodni alkohol piło 67%, przy czym w ciągu ostatniego tygodnia – 46% osób. Wśród badanych było 15% abstynentów lub osób, które nie używało alkoholu w ciągu ostatnich kilku lat. 1% badanych deklaruje, że nie pije dłużej niż 3 miesiące. Ostatni kontakt z alkoholem w okresie od miesiąca do trzech - deklaruje 16% dorosłych mieszkańców gminy.

Oceniając z perspektywy czasu swój pierwszy kontakt z alkoholem – mieszkańcy częściej przyznają, że nastąpił on dosyć późno, w większości około 18 roku życia. Według deklaracji, w okresie przed 15 rokiem życia piło alkohol w sumie 5% badanych. Pomiędzy 18, a 21 rokiem życia po raz pierwszy alkohol piło 26% badanych, natomiast 33% zadeklarowało inicjację alkoholową pomiędzy 16, a 17 rokiem życia. Nie pamięta faktu inicjacji alkoholowej lub nie chce podać jej momentu aż 25% badanych.

Interesujących danych dostarczają wyniki odpowiedzi na pytanie o rodzaj spożywanego najczęściej alkoholu przez mieszkańców gminy. Otóż okazuje się, że największy udział w strukturze spożycia ma piwo (40%), następnie wino (29%) i drinki (12%). Niewielka grupa (4%) wskazuje na wódkę, jako najczęściej spożywany rodzaj alkoholu. Z danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż w Polsce największy udział w spożyciu alkoholu ma piwo – prawie 56% ogółu spożycia. Na drugim miejscu plasują się wyroby spirytusowe – 32,6%, a wino zajmuje dopiero trzecią pozycję z udziałem ok. 11%. W badanej gminie struktura przedstawia się nieco odmiennie,

zwłaszcza ze względu na dużo mniejszą popularność wódki. Wyżej natomiast, pod względem spożycia, plasuje się wino.

Wyniki badań wskazują na to, że część mieszkańców gminy ulega stereotypom związanym z piciem alkoholu. Spośród badanych 59% potwierdza fakt, iż alkohol zawarty w piwie jest tak samo szkodliwy, jak ten zawarty w wódce i innych wyżej procentowych alkoholach. **Przy tym 20% respondentów uważa alkohol w piwie za mniej szkodliwy niż w alkoholach wysokoprocentowych. Kolejne 21% nie ma zdania na ten temat. Jest to niepokojący wynik, jeśli weźmiemy pod uwagę popularność piwa wśród mieszkańców gminy.**

Mieszkańcy są dosyć radykalni w opiniach na temat dostępności alkoholu. Aż 57% badanych przesuwają dolną granicę wiekową dostępności alkoholu do 21 roku życia. Większość badanych (60%) uważa, że alkohol jest towarem szczególnym, stąd dostęp do niego powinien być ograniczony i kontrolowany. **Niemniej jednak, niepokojącym może być fakt, że 40% mieszkańców uważa, iż alkohol jest takim samym towarem jak każdy inny i powinien podlegać tylko regułom wolnego rynku. Jest to niebezpieczne stwierdzenie – biorąc pod uwagę koszty, jak niesie ze sobą nadużywanie tej substancji. Wydaje się, że od dorosłych mieszkańców gminy należałoby oczekiwać bardziej radykalnych postaw w tym zakresie.**

2.4. POSTAWY WOBEC PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH PRACOWNIKÓW/WŁAŚCICIELI PUNKTÓW SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Niewątpliwie ważną grupą, która może zarysować szczególny obraz problemów związanych z alkoholem występujących w gminie, są sami pracownicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych, spotykający się codziennie w swojej pracy z konsumentami tych napojów. Ich postawy wobec osób nabywających/konsumujących alkohol oraz przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży alkoholu mogą w znaczącym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów związanych z nadużywaniem alkoholu zarówno przez nieletnich, jak i dorosłych mieszkańców gminy.

Wszyscy pracownicy punktów sprzedaży alkoholu uznali, że dolna granica wieku, od której powinien być on dostępny to co najmniej 18 lat. Co ciekawe, dodatkowo zdaniem 59% badanych granica dostępności alkoholu powinna zostać podniesiona do 21 roku życia.

Jak stwierdzają badani na podstawie własnych doświadczeń, zdarza się, że osoby nieletnie próbują kupić alkohol, choć zdarza się to raczej rzadko (56 %). Jednocześnie 22% badanych sprzedawców twierdzi, że nigdy nie spotkała się z taką sytuacją, a 22% sprzedawców spotyka się z taką sytuacją, co najmniej raz w tygodniu.

Jak wynika z deklaracji sprzedawców, prawie wszyscy w swojej codziennej pracy przestrzegają prawa zobowiązującego do sprzedaży alkoholu tylko dorosłym osobom. Deklaruje tak 93% badanych. 4% przyznaje, że zdarza im się sprzedawać alkohol nieletnim. Również 4% badanych (jedna osoba) deklaruje, że robi to zawsze.

Badani sprzedawcy przyznają także, że słyszeli o przypadkach sprzedaży alkoholu nieletnim, potwierdza ten fakt aż 41% respondentów.

Według odpowiedzi badanych, w 63% punktów nigdy nie zdarza się, by klienci spożywali alkohol w obrębie punktu sprzedaży. 29% przyznaje, że takie zdarzenia mają miejsce raz lub dwa razy w miesiącu, 4% wskazuje, że zdarza się to najwyżej raz w tygodniu, również 4%, że codziennie. 96% sprzedawców zaprzeczyło, by w ciągu ostatniego miesiąca miało miejsce w ich punkcie sprzedaży nieprzyjemne zajście związane ze spożywaniem alkoholu. Jednemu z badanych taka sytuacja się przydarzyła. Jednocześnie 11% z badanych sprzedawców zdarzyło się wezwać policję z prośbą o interwencję do osoby spożywającej alkohol na terenie sklepu.

Warto zwrócić uwagę na niezdecydowanie sprzedawców przy ocenie szkodliwości alkoholu zawartego w piwie. Niepokojące jest, że osoby, które zajmują się sprzedażą tego szczególnego towaru ulegają fałszywym stereotypom na jego temat i to znacznie częściej niż mieszkańcy gminy niezajmujący się sprzedażą alkoholu.

- **15% badanych sprzedawców jest przekonana, że alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy, niż ten który występuje w wódce i winie.**
- Fałszywość stwierdzenia o mniejszej szkodliwości alkoholu w piwie wskazuje 70%, dodatkowo 15% nie ma zdania na ten temat.

Stwierdzenie mówiące o tym, że „piwo nie szkodzi” to jeden z często spotykanych mitów na temat alkoholu. Od osób, które zawodowo zajmują się sprzedażą alkoholu zdecydowanie należałoby oczekiwać wyższego poziomu wiedzy w tym zakresie.

O ile ustawa dokładnie precyzuje wiek, od którego można sprzedawać alkohol w punkcie sprzedaży – o tyle nie zawsze łatwo jest jednoznacznie ocenić wiek klienta. W takiej sytuacji sprzedawcy zobowiązani poprosić o dowód osobisty potwierdzający jego pełnoletniość. **Według deklaracji, 70% badanych zawsze w takiej sytuacji prosi o okazanie**

dokumentu. 30% badanych w przypadku wątpliwości dotyczących wieku kupującego, często prosi o okazanie dokumentu potwierdzającego pełnoletniość.

W odpowiedzi na pytanie o to, jak sprzedawcy oceniają funkcjonowanie kontroli sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych w swojej miejscowości, 50% badanych oceniło kontrole jako bardzo dobre lub dobre, 47% natomiast stwierdziło, że kontrola funkcjonuje średnio, 3% wskazało na słabą kontrolę.

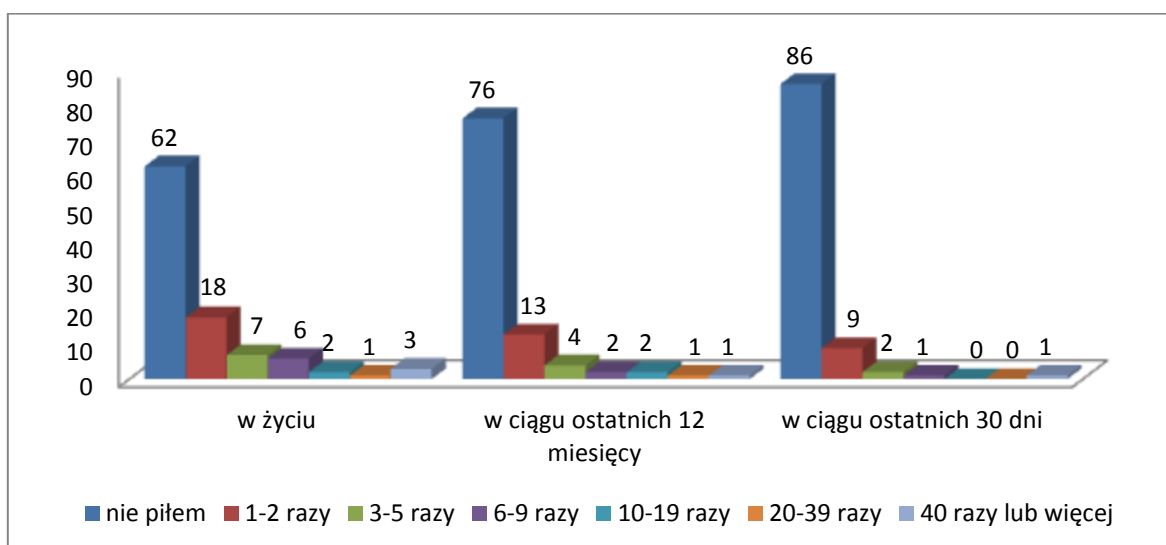
2.5. PICIE ALKOHOLU PRZEZ MŁODZIEŻ

W Gminie Wyszków kontakt z alkoholem deklaruje 36% badanych uczniów szkół podstawowych i 66% uczniów gimnazjum. Inicjacja alkoholowa ma zazwyczaj miejsce około 12 roku życia w grupie młodszych uczniów (11,9) i około 13 roku życia (13,1) w grupie uczniów starszych.

Spośród młodszych uczniów, największa część po raz pierwszy spróbowała alkoholu w domu (13%). Również w domu pierwszy raz piło alkohol 16% uczniów ze starszej grupy. Na wakacjach pierwszy raz piło 9% młodszych i 19% starszych uczniów, w pubie lub na dyskotecę – 3% młodszych i 5% starszych uczniów.

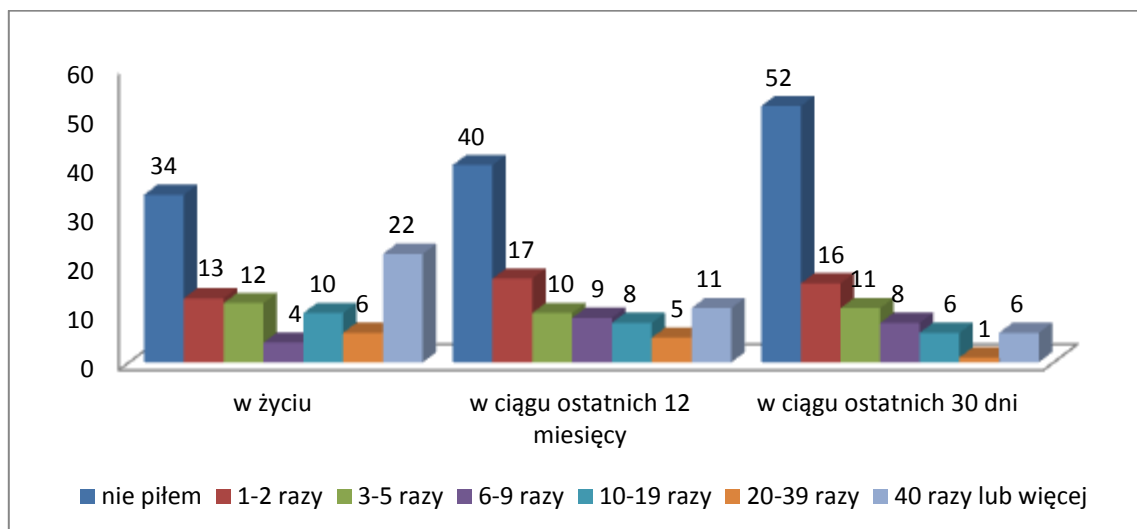
W przeprowadzonym badaniu, z wypowiedzi uczniów wynika, że w ciągu ostatnich 30 dni po alkohol sięgnęło 14% uczniów szkół podstawowych i 48% uczniów gimnazjum.

Wykres 4: Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się pić jakiś napój alkoholowy, tzn. piwo, wino, wódkę lub inny napój spirytusowy? (dane w procentach z badania uczniów szkół podstawowych).

Źródło: Badania ankietowe CRPS-Warszawa (2012r.).

Wykres 5: Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się pić jakiś napój alkoholowy, tzn. piwo, wino, wódkę lub inny napój spirytusowy? (dane w procentach z badania uczniów gimnazjum)

Źródło: Badania ankietowe CRPS-Warszawa (2012r.).

Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród uczniów jest piwo. W ciągu ostatnich 30 dni przynajmniej raz piło je 25% uczniów szkół podstawowych i 55% uczniów gimnazjum. Po wódkę w tym czasie sięgnęło 9% uczniów młodszych i 36% uczniów starszych. Młodszy uczniowie częściej niż po wódkę, sięgają po wino. Piło je 10% uczniów szkół podstawowych i 29% uczniów gimnazjum.

Według deklaracji uczniów, stan upojenia alkoholowego zna 10% uczniów młodszej grupy i 40% starszej. Więcej niż 5 porcji alkoholu z rzędu (w znaczeniu kieliszków wina, butelek piwa, małych kieliszków wódki lub innego napoju spirytusowego, szklanek niskoprocentowego koktajlu) wypilo przynajmniej raz w ciągu ostatnich 30 dni 14% uczniów z młodszej grupy i 40% z grupy starszej. To wynik nieco niższy w porównaniu z uzyskanym w 2007 roku – wtedy do nadmiernego picia w tym okresie przyznało się 19% uczniów szóstej klasy szkoły podstawowej i 42% uczniów trzeciej klasy gimnazjum.

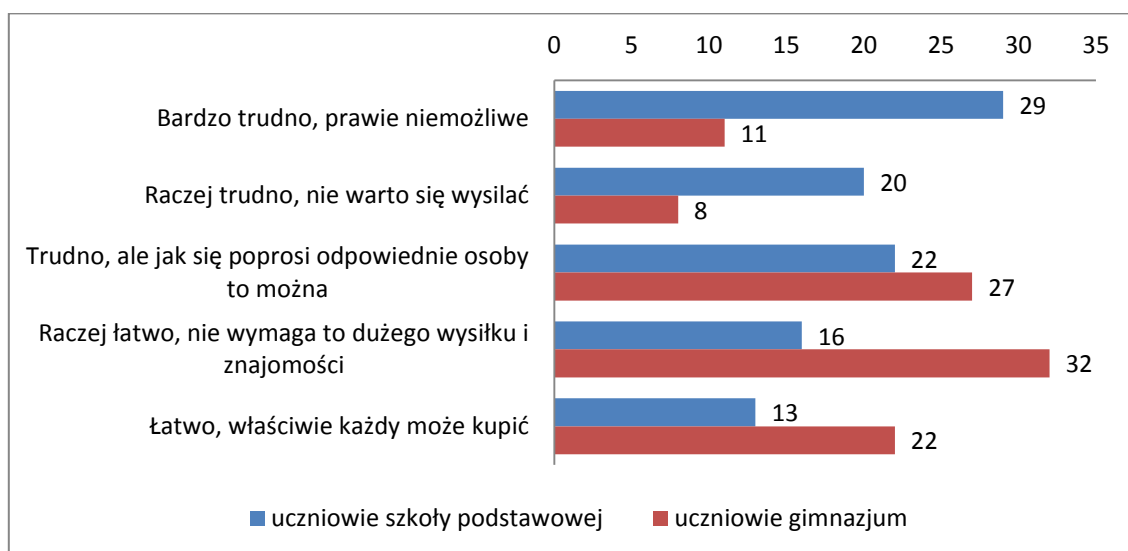
Jednocześnie jednak do upicia się w tym czasie przyznaje się obecnie jedynie 3% uczniów szkół podstawowych i 26% uczniów gimnazjum. Jak wskazują wyniki badań, młodzi ludzie piją alkohol także na terenie szkoły, pod wpływem alkoholu w szkole było 4% uczniów szkół podstawowych i 12% uczniów gimnazjum.

Warto zwrócić uwagę na stosunek uczniów do alkoholu jako „leku na problemy”. Niestety jedną ze strategii radzenia sobie ze stresem – mało konstruktywną – bywa sięganie po alkohol. Wśród badanych uczniów panują na ten temat różnorodne opinie. Budujący jest

fakt, że większość badanych w młodszej grupie (62%) uważa, że alkohol nie pomaga w sytuacji kryzysowej. Wśród starszych uczniów jedynie 49% ma taką pewność. Zarazem jednak 10% młodszych i 21% starszych uczniów uzależnia to od sytuacji. Dodatkowo 6% młodszych i aż 12% starszych uczniów stwierdza, wprost, że alkohol pomaga w trudnych sytuacjach. Znaczny odsetek (23% młodszych i 18% starszych) przyznaje także, że po prostu nie posiada wiedzy na ten temat.

Duża część młodych ludzi nie uważa alkoholu za towar dla nich niedostępny. Jedynie dla 49% młodszych i 19% starszych uczniów kupno alkoholu jest niemożliwe lub trudne. Opinie na ten temat prezentuje poniższy wykres.

Wykres 6: Trudność zakupu alkoholu w opinii badanych uczniów (dane w procentach).

Źródło: Badania ankietowe CRPS-Warszawa (2012r.).

Dokonując oceny rozpowszechnienia picia alkoholu w środowisku rówieśniczym na podstawie wypowiedzi młodych ludzi można zaryzykować stwierdzenie, że jest to dość rozpowszechnione zjawisko w środowisku uczniowskim. 43% młodszych i 16% starszych uczniów nie zna nikogo, kto nie mając ukończonych 18 lat pije alkohol. Pozostali uczniowie mają wśród swoich znajomych od kilku do nawet kilkudziesięciu pijących rówieśników. To może oznaczać, że w środowisku szkolnym jest wielu nieletnich, którzy mają kontakt z alkoholem.

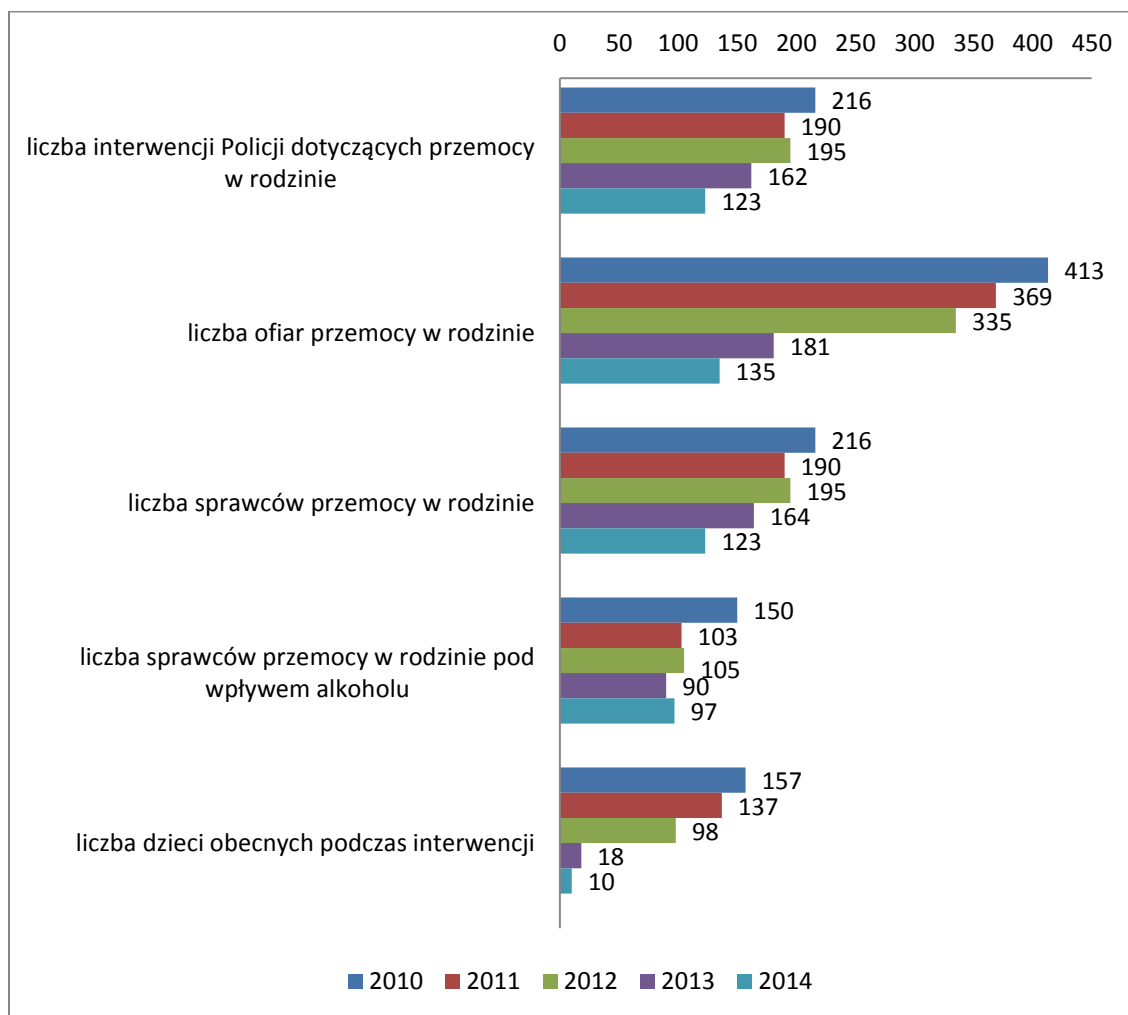
2.6. PRZEMOC W RODZINIE

Spośród działań przestępczych zanotowanych w gminie, należy zwrócić szczególną uwagę na te, które dotyczą funkcjonowania rodziny i świadczą o jej dysfunkcyjności – co za tym idzie konieczności kompensowania jej braków. Nierzadko pierwszy sygnał o tym, że w rodzinie dzieje się coś złego to wezwanie policji do tzw. „awantury domowej” przez sąsiadów lub uczestników zajścia.

W 2010 roku liczba interwencji policyjnych związanych z przemocą w rodzinie była nieco niższa w stosunku do roku 2009 - 216 przypadków wśród 1049 wszystkich interwencji. Podczas tych interwencji zidentyfikowano 413 ofiar i 216 sprawców. Ofiarami były w większości kobiety (225 osób), 31 mężczyzn, 46 osób nieletnich w wieku 13 – 18 lat i 111 małoletnich do 13 roku życia. Sprawcami, podobnie jak w 2009 roku, byli w większości mężczyźni (209 osób) oraz 7 kobiet, z czego 147 mężczyzn i 3 kobiety było pod wpływem alkoholu. Podczas interwencji obecnych było w sumie 157 dzieci.

W kolejnym roku ilość interwencji, dotyczących przemocy w rodzinie, ponownie się zmniejszyła w stosunku do roku wcześniejszego (190 przypadków spośród 1268 interwencji). Zidentyfikowano 190 sprawców przemocy, podobnie jak w poprzednich latach, byli to w większości mężczyźni (183 osoby) i 7 kobiet. Wśród sprawców 101 mężczyzn i 2 kobiety znajdowało się pod wpływem alkoholu. W tym roku zmalała także ilość ofiar (369 a wśród nich 199 kobiet i 33 mężczyzn, 45 osób nieletnich w wieku 13 – 18 lat i 92 małoletnich do 13 roku życia). W roku 2012 liczba interwencji oraz liczba sprawców przemocy w rodzinie utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku 2011, natomiast znacznie zmniejszyła się liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz liczba dzieci obecnych podczas interwencji. Rok 2013 i 2014 to spadek zdarzeń związanych z przemocą w rodzinie.

Wykres 7: Zdarzenia związane z przemocą w rodzinie w latach 2010 – 2014.

Źródło: Dane otrzymane z Komendy Powiatowej Policji w Wyszku.

Wśród zgłaszanych przypadków przemocy w rodzinie, zdecydowanie najczęściej pokrzywdzonymi są kobiety. Podobną zależność można zaobserwować także w ogólnopolskich statystykach. Z jednej strony świadczyć to może o dużej różnicy w nasileniu przemocy mężczyzn wobec kobiet w porównaniu z przemocą, której doświadczają mężczyźni z kobiecych rąk, ale jednocześnie jest też często przejawem wstydu, jaki odczuwają mężczyźni będący ofiarami przemocy w rodzinie. Im także trudno jest przyznać się do bycia ofiarą i sięgnięcia po pomoc.

W ramach interwencji podejmowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie, w związku z procedurą „Niebieskich Kart” kierowane były także wnioski do Ośrodka Pomocy Społecznej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, sądów, prokuratury oraz innych instytucji.

Dorośli mieszkańcy Gminy Wyszaków w zdecydowanej większości są przekonani co do tego, iż kary fizyczne i surowe traktowanie dziecka nie stanowią dobrej metody wychowawczej. Wśród mieszkańców gminy można zidentyfikować dużą grupę dorosłych, którzy są zwolennikami rygorystycznego wychowywania dzieci. Potwierdza to fakt, że **30% badanych uważa, iż dziecko powinno bać się rodziców**, bo wtedy łatwiej jest uzyskać posłuszeństwo i szacunek. Przeciwnych takiej postawie jest 70% respondentów, którzy twierdzą, że dziecku w okresie dorastania nie powinien towarzyszyć lęk przed rodzicami. Większość dorosłych (92%) jest przeciwna stwierdzeniu, że surowe traktowanie dziecka – hartuje go, dając większe szanse na sukces wychowawczy, a dziecku pomoże lepiej sobie radzić w przyszłości, ale część mieszkańców gminy (8%) konsekwentnie dowodzi, iż surowe traktowanie dziecka hartuje i zwiększa sukces wychowawczy. Mieszkańcy gminy są także zwolennikami regulacji prawnych w tym zakresie. Za wprowadzeniem (już obowiązującego) ustawowego zakazu bicia dzieci opowiada się 68%, zaś 32% jest przeciwnych tego typu prawnej regulacji. W tym przypadku mieszkańcy gminy są mniej rygorystyczni wobec dzieci niż populacja ogólnopolska, bowiem w badaniach CBOS za taką regulacją opowiedziało się 41%, przeciwko zaś – 51%.

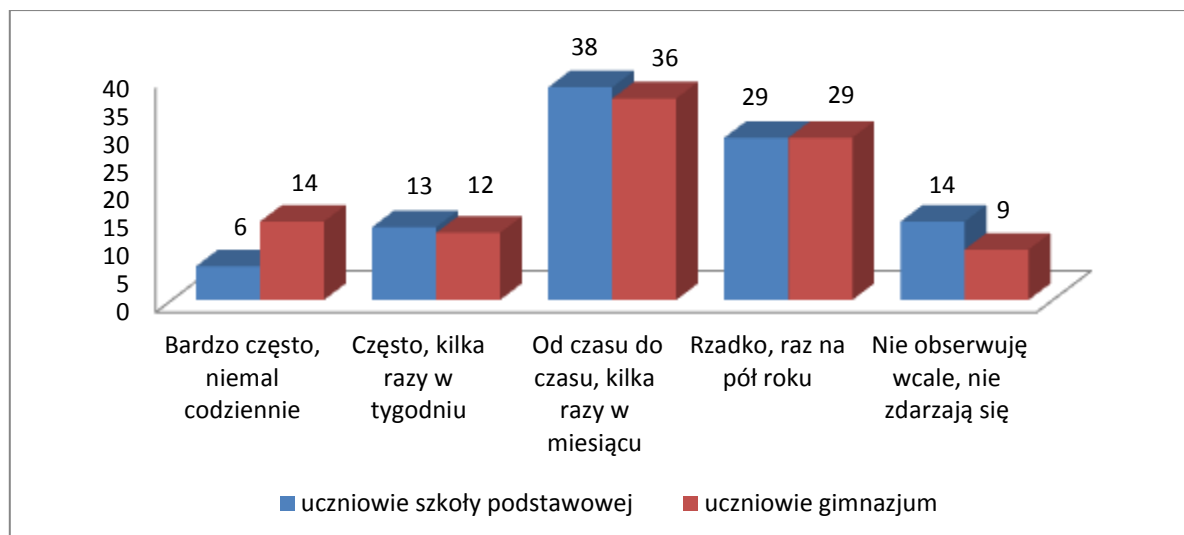
Przeważająca część mieszkańców gminy nie pochwała stosowania kar cielesnych w procesie wychowywania dzieci. Choć 5% z nich nadal uważa, że stosowanie kar fizycznych jest dobrą metodą wychowawczą. Dodatkowo fakt, że 27% wskazuje, iż zna w swoim środowisku przypadki bicia dzieci przez swoich opiekunów, może świadczyć o znacznym rozpowszechnieniu tego zjawiska w środowisku gminnym.

2.7. PRZEMOC W DOŚWIADCZENIACH MŁODZIEŻY

Analiza klimatu, w jakim funkcjonuje młodzież szkolna w swoim środowisku pokazuje, że większość dzieci czuje się w szkole dobrze. W sumie 71% uczniów szkół podstawowych i również 71% uczniów gimnazjum dobrze lub bardzo dobrze ocenia swoje samopoczucie w szkole. Istnieje jednak grupa uczniów, którzy nie zawsze dobrze czują się w szkole, do której uczęszczają. Wysokie są również noty uczniów w stosunku do poziomu bezpieczeństwa w szkole. Zdecydowana większość badanych uczniów deklaruje, iż w szkole czuje się bezpiecznie. Jak wynika z analizy danych, średnio 80% młodzieży szkolnej ma zapewnione w szkole poczucie bezpieczeństwa. Trzeba jednak zauważyć, że jest grupa uczniów, którzy nie zawsze czują się bezpiecznie w środowisku szkolnym, choć tacy, którzy oceniają ją jako niebezpieczne środowisko są raczej nieliczni.

Pomimo, że uczniowie wysoko oceniają swoje poczucie bezpieczeństwa w szkole, to jednak zdarza im się obserwować w szkole zjawiska przemocy rówieśniczej. W badanych gminnych szkołach takie sytuacje zdarzają się wcale nie tak rzadko.

Wykres 8: Częstotliwość obserwowanych zjawisk przemocy w szkole.

Źródło: Badania ankietowe CRPS-Warszawa (2012r.).

Osobiście doświadczyło przemocy 21% uczniów szkół podstawowych i 19% uczniów gimnazjum, a 21% młodszych i 19% starszych uczniów przyznaje, że są w szkole osoby, których się boi.

Interesująca wydaje się odpowiedź na pytanie, kogo przede wszystkim uczniowie powiadomią, jeśli będą świadkiem lub ofiarą przemocy. Otóż okazuje się, że młodszy uczniowie najczęściej wymieniają osoby będące pracownikami szkoły, czyli znajdujące się najbliżej ewentualnego zdarzenia. Do wychowawcy, dyrektora szkoły, pedagoga lub psychologa zwróciłoby się 61% uczniów szkół podstawowych i jedynie 34% uczniów gimnazjum. Starsi, będąc świadkiem lub ofiarą przemocy pomocy szukaliby przede wszystkim wśród kolegów (48% wskazań).

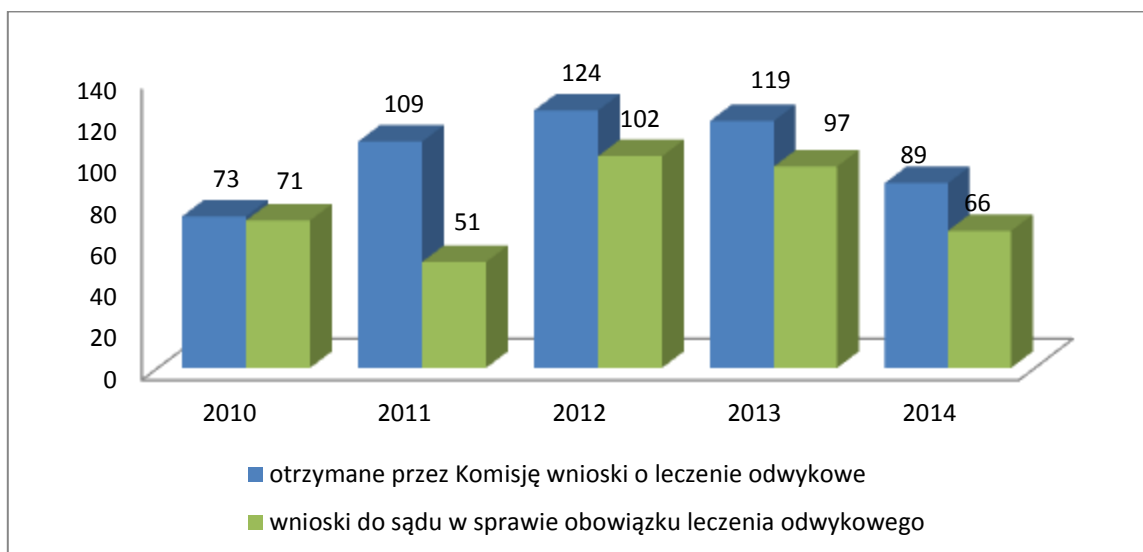
Wyniki badań wskazują na to, że w sytuacji zagrożenia przemocą wielu uczniów szukałoby wsparcia wśród swoich rówieśników, tym bardziej zatem warto wspierać ich umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z przemocą doświadczaną i rozwijać wrażliwość na przemoc obserwowaną. Ważne jednocześnie jest także budowanie zaufania gimnazjalistów do pomocy, jaką mogą otrzymać od profesjonalistów w trudnych dla siebie sytuacjach.

Poza tradycyjną przemocą rówieśniczą, można zaobserwować ciągły wzrost tzw. cyberprzemocy, zjawiska odnoszące się do krzywdzenia innych za pośrednictwem urządzeń elektronicznych. Przeprowadzone badania wskazują na to, że jest to nasilający się problem również w Gminie Wyszków. Prawie wszyscy uczniowie gminy posiadają swój komputer, tak szeroka dostępność nowych technologii zwiększa ryzyko kontaktu również z cyberprzemocą. Najczęściej doświadczaną przez uczniów formą cyberprzemocy są złośliwe wiadomości wysyłane za pośrednictwem telefonu komórkowego lub Internetu. Zdecydowanie częściej z przypadkami tego typu, jak i innych nadużyć spotykają się uczniowie gimnazjum. **Spośród uczniów gminy 19% młodszych i 18% starszych uczniów było nie tylko świadkiem, ale i ofiarą cyberprzemocy.**

2.8. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W WYSZKOWE ORAZ INSTYTUCJI ZAJMUJĄCYCH SIĘ TERAPIĄ, PROFILAKTYKĄ I ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zarządzeniem Nr 194/2007 z dnia 25 października 2007r. (z późn. zm) Burmistrz Wyszkowa powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja inicjuje działania w zakresie określonym w art.4¹ ust.1 ustawy oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wykonuje także wizje lokalne dotyczące zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5% (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży napojów alkoholowych z obowiązującymi uchwałami Rady Miejskiej w Wyszkanie oraz wydaje opinię w drodze postanowień, stanowiące warunek wydania zezwolenia przez Burmistrza Wyszkowa na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust.1 ustawy). Corocznie (w latach 2010 - 2013) Komisja zbierała się, rozpatrując na posiedzeniach różnorodne sprawy mieszczące się w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W 2010 odbyło się 19 posiedzeń, w 2011 roku – 20, w 2012– 19, w 2013r. 18, a 2014r. - 23 posiedzenia Komisji. W ramach realizacji zadań Komisji, Podkomisja interwencyjno-motywuująca zajmuje się otrzymanymi wnioskami o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego.

Wykres 9: Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2010– 2014.

Źródło: Sprawozdania z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Wyszaków w l. 2010 – 2014.

Członkowie Komisji prowadzą również kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W 2010 roku Komisja przeprowadziła 18 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży. W 2011r. – 19 a w 2012r. – 73 kontrole, w 2013r. 89 kontroli, a w 2014 – 113 kontroli. Ponadto, Członkowie Komisji uczestniczą również w grupach roboczych w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” (2014r. - udział w 149 grupach roboczych).

Profesjonalną pomoc w zakresie psychoterapii dla osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych świadczy Poradnia Leczenia Uzależnień w Wyszakowie.

Tabela 2: Liczba osób korzystających z Poradni Leczenia Uzależnień przy SPZZOZ w Wyszkanie w latach 2010 – 2014.

Kategorie osób, którym świadczona jest pomoc	2010	2011	2012	2013	2014
Zarejestrowani uzależnieni od alkoholu	275	274	242	250	239
W tym mężczyźni	239	235	198	211	194
Korzystający z pomocy uzależnieni w wieku: 19-29 lat	30	39	43	29	33
30-64 lata	242	232	196	214	200
Powyżej 65 lat	3	2	3	7	6
Współuzależnieni	32	33	27	41	37

Źródło: Dane otrzymane od Poradni Leczenia Uzależnień w Wyszkanie.

Rodziny borykające się z problemem uzależnień lub przemocy w rodzinie, mogą otrzymać wsparcie w Gminnym Punkcie Promocji Zdrowia i Profilaktyki, mającym swoją siedzibę przy ul. Gen. J. Sowińskiego 80 w Wyszkanie (budynek Miejsko - Gminnej Biblioteki Publicznej). Obecnie w ramach pracy Punktu wsparcia udziela: 2 psychologów, 2 psychologów, terapeutów uzależnień, prawnik, pedagog.

Tabela 3: Liczba porad indywidualnych i grupowych udzielonych w Gminnym Punkcie Promocji Zdrowia i Profilaktyki w l.'10 – '14.

Lp.	Korzystający z usług punktu	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Osoby uzależnione	102 ind. + (na grupach średnio 21 osób)	124 ind.+ (na grupach średnio 15 osób)	184 ind. (na grupach średnio 8-9 osób)	161 ind+ 67 osób konsultacje grupowe (595 konsultacji)	117 osób indyw. 278 konsultacji (w tym: Gmina Wyszkanie: 86 os./210kons., inne gminy: 31 os./68kons.) Grupa wsparcia 61 osób/524 porady grupowe/odbyło się 41grup/średnio w grupie uczestniczyło 13 osób (w tym: Gmina Wyszkanie: 53 os./ 420 kons., inne gminy: 8 os./104 kons.)
2.	Osoby współuzależnione	123+ (na grupie średnio	73 ind.+ (na grupie:	131	114	89 osób indyw. 129 konsultacji (w tym: Gmina

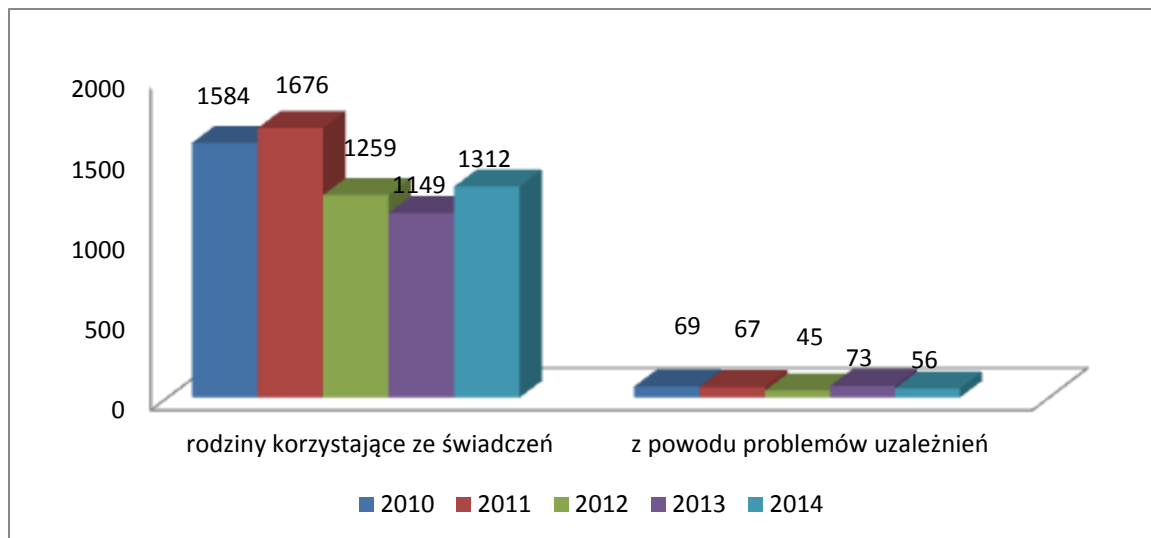
	/DDA/rodziny	6 osób)	średnio 4 osoby)			Wyszków: 71 os./98 kons., inne gminy: 18 os./31kons.)
3.	Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	7	-	12	9	2 osoby indyw. 2 konsultacje (w tym: Gmina Wyszków: 1 os./1kons., inne gminy:1 os./1 kons.)
4.	Ofiary przemocy domowej	60 ind. + (na grupie średnio 9 osób)	56 ind. + (na grupie: średnio 9 osób	76 ind. (na grupie: średnio 7 osób)	158 ind.+23 osoby konsultacje grupowe (331 konsultacje grupowe)	86 osób indyw. 145 konsultacji (w tym: Gmina Wyszków: 54 os./87kons., inne gminy: 32 os./58kons.) Grupa wsparcia 21 osób/328 porad grupowych/odbyło się 45 grup /średnio w grupie uczestniczyło 7 osób (w tym: Gmina Wyszków: 15 os./250kons., inne gminy: 6 os./78 kons.)
5.	Sprawcy przemocy	3	-	4	3 Od. XI. 2013r grupa korekcyjno – edukacyjna dla sprawców przemocy w rodzinie 7 osób – (32 konsultacje grupowe)	51 osób indyw. 94 konsultacje (w tym: Gmina Wyszków: 39 os./82kons., inne gminy: 12 os./12 kons.) Grupa korekcyjno – edukacyjna 21 osób/171 konsultacji grupowych/odbyło się 43 grupy/średnio w grupie uczestniczyło 4 osoby (w tym: Gmina Wyszków: 17 os./141 kons., inne gminy: 4 os./30 kons.)
6.	Konsultacje i porady	21	58	67	40	21 osób 24 konsultacje (w tym: Gmina Wyszków: 39 os./82kons., inne gminy: 12 os./12 kons.)

Źródło: Sprawozdanie z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Wyszków w l.'10 - '14.

W latach 2010 - 2011 można zaobserwować wzrost liczby rodzin korzystających ze świadczeń w ramach pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej (2010 – 1584, 2011 – 1676), natomiast rok 2012 to znaczny spadek ilości rodzin korzystających ze świadczeń OPS oraz rodzin korzystających z powodu uzależnień (45). Rok 2013 to nieznaczny spadek rodzin korzystających z pomocy OPS, ale jednocześnie duży wzrost rodzin korzystających z pomocy z powodu uzależnień. W roku 2014r. obserwujemy wzrost rodzin korzystających ze świadczeń przy jednoczesnym spadku rodzin, które korzystają z tej pomocy z powodu uzależnień.

Wykres 10: Ilość rodzin korzystających z pomocy OPS w latach 2010– 2014.

Źródło: Dane otrzymane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszkanie.

2.9. ZASOBY OSOBOWE I INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZEMOCY

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyszkanie,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Wyszkanie oraz Gminny Punkt Promocji Zdrowia i Profilaktyki w Wyszkanie,
- Komenda Powiatowa Policji w Wyszkanie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkanie,
- Sąd Rejonowy w Wyszkanie (w tym: Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Wyszkanie),
- Świetlice Środowiskowe i Socjoterapeutyczna, Pedagogzy Ulicy,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wyszkanie oraz placówki oświatowe,
- Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wyszkanie,
- Grupy wsparcia, grupy samopomocowe AA, Al- Annon, DDA,
- Organizacje pozarządowe oraz parafie na terenie Gminy Wyszaków.

Podsumowując. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy wyłaniają się następujące

obszary problemowe: szkody społeczne i zdrowotne wynikające ze spożywania alkoholu/uzależnienia, problemy rodzinne związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie oraz zjawisko picia alkoholu przez dzieci i młodzież.

ROZDZIAŁ III

PROBLEMY, CELE GŁÓWNE, CELE SZCZEGÓŁOWE I DZIAŁANIA PROGRAMU

Problem I: Szkody społeczne i zdrowotne wynikające ze spożywania alkoholu/uzależnienia

Cel Główny: Ograniczenie szkód społecznych i zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu/uzależnienia.

Cele szczegółowe	Planowane Działania	Wskaźniki
1. Zwiększenie wiedzy społeczeństwa lokalnego na temat ryzyka szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z różnych wzorów spożywania alkoholu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie edukacji publicznej nt. działania alkoholu na organizm człowieka i ryzyka szkód wynikających z różnych wzorów picia (kampanie, ulotki, informacje i artykuły w lokalnej prasie, konferencje i seminaria). 2. Prowadzenie działań edukacyjnych promujących abstynencję w ciąży. 3. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, wynajem sal potrzebnych do zorganizowania w/w działań.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba działań edukacyjnych. 2. Liczba odbiorców działań edukacyjnych. 3. Liczba działań edukacyjnych/warsztatowych promujących abstynencję w ciąży. 4. Liczba odbiorców działań edukacyjnych/warsztatowych promujących abstynencję w ciąży. 5. Wydatki związane z zakupem materiałów, artykułów, wynajmem sal potrzebnych do zorganizowania działań. 6. Wydatki związane z działaniami (1-4). 7. Ocena jakościowa szkoleń/programów itp. – ankieta.
2. Zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat możliwości przeciwdziałania zjawisku wynikającego ze spożywania alkoholu, sposobów reagowania i uzyskania pomocy oraz wzmacnianie postaw abstynenckich wśród mieszkańców	<ol style="list-style-type: none"> 1. Finansowanie Gminnego Punktu Promocji Zdrowia i Profilaktyki w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. 2. Finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w tym szkolenia członków GKRPA. 3. Upowszechnianie informacji nt. bazy pomocowej dla osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie oraz kompetencji służb w tym zakresie. 4. Dofinansowanie Bezalkoholowego Balu Karnawałowego. 5. Dofinansowanie festynów i pikników o charakterze profilaktycznym, będących częścią programu profilaktycznego. 6. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, wynajem sal	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zgłaszających się do Gminnego Punktu Promocji Zdrowia i Profilaktyki. 2. Liczba udzielonych porad indywidualnych i grupowych. 3. Liczba zorganizowanych szkoleń dla Członków GKRPA oraz liczba osób uczestniczących w w/w szkoleniach. 4. Liczba złożonych wniosków do GKRPA w sprawie nałożenia obowiązku leczenia odwykowego. 5. Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w Wyszkowie o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego. 6. Liczba osób zmotywowanych do leczenia odwykowego. 7. Ilość osób uczestniczących w Bezalkoholowym Balu Karnawałowym. 8. Ilość dofinansowanych festynów i pikników profilaktycznych.

	potrzebnych do zorganizowania w/w działań.	9. Ilość osób uczestniczących w festynach i piknikach profilaktycznych. 10. Ilość wydanych, upowszechnionych materiałów edukacyjnych nt. bazy pomocowej oraz kompetencji służb w tym zakresie. 11. Wydatki związane z działaniami (1 – 6). 12. Ocena jakościowa szkoleń/programów itp. – ankieta.
3. Poprawa funkcjonowania osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie będących w tym zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.	1. Wspieranie działalności pozaleczniczej placówek ambulatoryjnych i stacjonarnych (w tym: doposażenie placówek, zakup materiałów edukacyjnych itp.) świadczących usługi terapeutyczne. 2. Wspieranie działalności leczniczej placówek ambulatoryjnych i stacjonarnych w tym: dofinansowanie/finansowanie kształcenia lub/i doskonalenia zawodowego pracowników lecznictwa odwykowego/superwizji/terapii pogłębionej. 3. Finansowanie szkoleń dla osób pracujących w Gminnym Punkcie Promocji Zdrowia i Profilaktyki. 4. Finansowanie indywidualnych konsultacji oraz grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu /pijących szkodliwie/grupy dla młodzieży. 5. Wspieranie działalności środowisk abstynenckich. 6. Dofinansowanie obozów, warsztatów terapeutycznych (after- care), zlotów abstynenckich itp. dla trzeźwiejących osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. 7. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, wynajem sal potrzebnych do zorganizowania w/w działań.	1. Liczba osób uczestniczących w pogłębionej terapii dla osób współuzależnionych oraz warsztatach radzenia sobie ze złością dla osób uzależnionych 2. Liczba podejmowanych działań związanych z wspieraniem działalności pozaleczniczej placówek leczenia uzależnień. 3. Liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia dla osób uzależnionych. 4. Liczba udzielonych konsultacji indywidualnych dla osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie 5. Liczba osób biorących udział w warsztatach, obozach terapeutycznych, zlotach abstynenckich. 6. Liczba obozów, warsztatów terapeutycznych, zlotów abstynenckich. 7. Liczba osób biorących udział w warsztatach, zlotach, obozach terapeutycznych. 8. Wydatki poniesione na zadania szczegółowe (1-6). 9. Ocena jakościowa szkoleń/programów itp. – ankieta.
4. Ograniczenie zjawiska naruszania prawa związanego ze spożywaniem alkoholu w tym: prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu, zakłócania porządku publicznego, sprzedaży alkoholu nieletnim	1. Podejmowanie działań edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz przestrzegania prawa w zakresie niespożywania alkoholu w miejscach publicznych (np. artykuły w lokalnej prasie, ulotki, współpraca ze szkołami nauki jazdy). 2. Współpraca a z KPP w Wyszkanie oraz Strażą Miejską w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców. 3. Prowadzenie szkoleń/warsztatów dla sprzedawców napojów alkoholowych. 4. Prowadzenie systematycznych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. 5. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla służb:	1. Liczba działań podejmowanych wspólnie z KPP i Strażą Miejską w Wyszkanie w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców. 2. Ilość podjętych działań edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz przestrzegania prawa w zakresie niespożywania alkoholu w miejscach publicznych. 3. Liczba osób zatrzymanych prowadzących pojazd pod wpływem alkoholu. 4. Liczba osób naruszających prawo w zakresie zakłócania porządku publicznego. 5. Liczba przeprowadzonych szkoleń dla sprzedawców

	policjantów, strażników miejskich . 6. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, wynajem sal potrzebnych do zorganizowania w/w działań.	napojów alkoholowych, policjantów, strażników miejskich 6. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach. 7. Wydatki poniesione w związku z działaniami (1- 6). 8. Ocena jakościowa szkoleń/programów itp. - ankieta
5. Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu	1. Nie zwiększanie ustalonej liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy, które zawierają powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu oraz poza miejscem sprzedaży.	1. Liczba mieszkańców, przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych.

Problem II: Problemy rodzinne związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie.

Cel główny: Ograniczenie problemów rodzinnych związanych z alkoholem w tym zjawiska przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe	Planowane Działania	Wskaźniki
1. Zwiększenie świadomości, dostępności oraz jakości oferowanej pomocy dla osób współuzależnionych, DDA, osób doświadczających przemocy w związku z problemem alkoholowym oraz osób, które pod wpływem alkoholu stosują przemoc oraz poprawa funkcjonowania tej rodziny	1. Finansowanie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (GPPZiP). 2. Prowadzenie indywidualnych konsultacji dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (GPPZiP). 3. Finansowanie oddziaływań adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie (w tym: udzielanie konsultacji indywidualnych oraz kontynuacja działań grupy dla osób stosujących przemoc w rodzinie). 4. Prowadzenie edukacji społecznej nt. zjawiska przemocy w rodzinie (kampanie, ulotki, informacje i artykuły w lokalnej prasie, konferencje i seminaria). 5. Finansowanie/dofinansowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie i rozwiązywania problemów alkoholowych. 6. Prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyszkanie. 7. Upowszechnianie informacji nt. prowadzonych na terenie Gminy Wyszaków oddziaływań kierowanych do osób pijących szkodliwie/uzależnionych od alkoholu, osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz osób	1. Liczba udzielonych porad indywidualnych i grupowych dla osób doświadczających przemocy oraz osób stosujących przemoc. 2. Liczba działań edukacyjnych . 3. Liczba odbiorców działań edukacyjnych. 4. Liczba Niebieskich Kart założonych przez GKRPA i inne instytucje do tego upoważnione. 5. Liczba informacji (ulotek, broszur, artykułów w prasie) na temat oferty pomocowej dla osób pijących szkodliwie/uzależnionych od alkoholu, osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz osób stosujących przemoc 6. Liczba zorganizowanych szkoleń. 7. Liczba osób/grup zawodowych uczestniczących w szkoleniach. 8. Liczba osób/konsultacji indywidualnych dla osób współuzależnionych, członków rodzin oraz DDA. 9. Liczba warsztatów oraz uczestniczących w nich osób dla osób współuzależnionych i DDA. 10. Wydatki poniesione w związku z działaniami (1 – 8).

	<p>stosujących przemoc.</p> <p>8. Prowadzenie indywidualnych konsultacji dla osób współzależniowych , członków rodzin oraz DDA (GPPZiP)</p> <p>9. Dofinansowanie warsztatów terapeutycznych dla osób współzależniowych i DDA.</p> <p>10. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, wynajem sal potrzebnych do zorganizowania w/w działań.</p>	<p>11. Ocena jakościowa szkoleń/programów itp. - ankieta</p>
<p>2. Zwiększenie dostępności pomocy dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą</p>	<p>1. Finansowanie Świetlicy Socjoterapeutycznej w Wyszkuwie.</p> <p>2. Dofinansowywanie środowiskowych świetlic opiekuńczo wychowawczych w tym dożywianie dzieci/dofinansowanie zajęć opiekuńczo wychowawczych oraz programów profilaktycznych dla dzieci.</p> <p>3. Dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym</p> <p>4. Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.</p> <p>5. Organizowanie warsztatów/programów dla rodzin dzieci uczęszczających do świetlic w celu podniesienia ich kompetencji wychowawczych.</p> <p>6. Dofinansowanie warsztatów terapeutycznych dla dzieci pochodzących z rodzin alkoholowych.</p> <p>7. Dofinansowywanie/finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym.</p> <p>8. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, wynajem sal potrzebnych do zorganizowania w/w działań, przewóz dzieci).</p>	<p>1. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicy socjoterapeutycznej.</p> <p>2. Liczba środowiskowych świetlic opiekuńczo – wychowawczych.</p> <p>3. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach środowiskowych świetlic opiekuńczo – wychowawczych/zajęciach opiekuńczo wychowawczych.</p> <p>4. Liczba nowych środowiskowych świetlic opiekuńczo – wychowawczych.</p> <p>5. Liczba zorganizowanych obozów oraz ilość dzieci uczestniczących w obozach socjoterapeutycznych.</p> <p>6. Liczba dzieci uczestniczących w wypoczynku letnim i zimowym.</p> <p>7. Liczba przeprowadzonych warsztatów/programów dla rodzin dzieci uczęszczających do świetlic.</p> <p>8. Liczba osób uczestnicząca w warsztatach.</p> <p>9. Liczba zorganizowanych szkoleń.</p> <p>10. Liczba osób biorących udział w szkoleniach.</p> <p>11. Wydatki poniesione w związku z realizacją działań (1 – 8).</p> <p>12. Ocena jakościowa szkoleń/programów itp. - ankieta</p>

Problem III: Zjawisko picia alkoholu przez dzieci i młodzież

Cel główny: Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież

Cele szczegółowe	Planowane Działania	Wskaźniki
1. Zmiana i wzmocnienie zasad społecznych oraz postaw osób dorosłych sprzeciwiających się picciu i nadużywaniu alkoholu przez dzieci i młodzież.	1. Edukacja osób dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez młodzież. 2. Prowadzenie szkoleń/warsztatów dla sprzedawców napojów alkoholowych nt. postaw oraz egzekwowania prawa wobec nieletnich chcących kupić alkohol. 3. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, wynajem sal potrzebnych do zorganizowania w/w działań.	1. Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych. 2. Liczba odbiorców działań edukacyjnych. 3. Liczba przeprowadzonych szkoleń. 4. Liczba osób biorących udział w szkoleniach. 5. Wydatki poniesione w związku z realizacją działań (1-3). 6. Ocena jakościowa szkoleń/programów itp. - ankieta
2. Zwiększenie kompetencji wychowawczych i zawodowych rodziców, pracowników oświaty oraz osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	1. Organizowanie i finansowanie szkoleń, seminariów, warsztatów, konferencji dla rodziców, pracowników oświaty oraz osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. 2. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, wynajem sal potrzebnych do zorganizowania w/w działań.	1. Liczba zorganizowanych szkoleń. 2. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach. 3. Wydatki poniesione w związku z realizacją działań (1-2). 4. Ocena jakościowa szkoleń/programów itp. - ankieta
3. Zmniejszenie liczby młodzieży pijącej alkohol i upijającej się w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Obniżenie wieku inicjacji alkoholowej • Zmniejszenie ilości sprzedaży alkoholu nieletnim • Zwiększenie świadomości młodzieży w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu • Wzmocnienie umiejętności kształtujących u młodego człowieka postawy abstynenckie • Poprawa funkcjonowania zasad w szkole dotyczących interwencji wobec ucznia będącego pod wpływem alkoholu na terenie szkoły	1. Realizacja działań profilaktycznych w obszarze profilaktyki uniwersalnej kierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli i osób pracujących z nieletnimi. 2. Realizacja programów profilaktycznych w zakresie profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowanych do grup podwyższonego i wysokiego ryzyka oraz młodych ludzi eksperymentujących z alkoholem (m.in. Pedagogika Dzieci Ulicy, dzieci i młodzież uczestniczące w programach socjoterapeutycznych), w tym zakup napowietrznych urządzeń rekreacyjnych jako elementu profilaktyki opartej na strategii alternatyw skutecznej w pracy z grupami wysokiego ryzyka. 3. Udzielanie konsultacji rodzicom, których dzieci piją alkohol (GPPZiP) – wsparcie indywidualne i grupowe. 4. Wdrażanie i upowszechnianie rekomendowanych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych.	1. Liczba zrealizowanych oddziaływań/programów profilaktycznych w obszarze profilaktyki uniwersalnej i liczba osób w nich uczestniczących. 2. Liczba zrealizowanych oddziaływań/programów profilaktycznych w zakresie profilaktyki selektywnej i wskazującej i liczba osób w nich uczestniczących. 3. Liczba udzielonych konsultacji dla rodziców, których dzieci piją alkohol. 4. Liczba zrealizowanych rekomendowanych programów profilaktycznych i liczba osób w nich uczestniczących. 5. Liczba zrealizowanych warsztatów umiejętności psychospołecznych i liczba osób w nich uczestniczących. 6. Liczba osób uczestniczących w działaniach profilaktycznych promujących zdrowy styl życia, w tym pozalekcyjnych zajęciach sportowych i

	<p>5. Prowadzenie warsztatów umiejętności psychospołecznych kształtujących u młodego człowieka postawy abstynenckie.</p> <p>6. Organizowanie działań profilaktycznych promujących zdrowy styl życia z uwzględnieniem pozalekcyjnych zajęć sportowych i kulturalnych.</p> <p>7. Wspieranie programów profilaktycznych i działań realizowanych przez młodzież i skierowanych do grup rówieśniczych (m.in. PaT).</p> <p>8. Prowadzenie systematycznych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.</p> <p>9. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, wynajem sal potrzebnych do zorganizowania w/w działań, przewóz dzieci i młodzieży.</p>	<p>kulturalnych.</p> <p>7. Liczba przeprowadzonych działań z zakresu profilaktyki rówieśniczej oraz liczba osób uczestniczących w tych działaniach.</p> <p>8. Liczba przeprowadzonych szkoleń i osób w nich uczestniczących.</p> <p>9. Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.</p> <p>10. Wydatki poniesione w związku z realizacją działań (1-2).</p> <p>11. Ocena jakościowa szkoleń/programów itp. - ankieta</p>
--	--	--

Uwzględnia się finansowanie realizacji innych zadań niż zapisane w programie, w zależności od zaistniałych potrzeb.

Powyższe działania będą realizowane w ciągu całego roku 2016r.

ROZDZIAŁ IV

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH GMINY WYSZKÓW

Ustala się następujące zasady finansowania pracy członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) Przewodniczący Komisji za obecność i przewodniczenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz za współpracę z Urzędem Miejskim w Wyszkanie otrzymuje wynagrodzenie miesięczne w kwocie 500,00 zł brutto.
- 2) Członek Komisji za obecność na posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 125,00 zł brutto.
- 3) Członek/Przewodniczący Komisji przeprowadzający kontrolę podmiotu gospodarczego prowadzącego sprzedaż napojów alkoholowych otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 31,00 zł brutto/za jeden punkt kontrolowany.
- 4) Członek/Przewodniczący Komisji za udział w rozmowach motywacyjno – interwencyjnych z osobami nadużywającymi/uzależnionymi od alkoholu otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 15,00 zł brutto/od sporządzonego protokołu.
- 5) Członek Komisji za obecność na posiedzeniu grupy roboczej w ramach procedury „Niebieskie Karty” otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 38,00 zł brutto/posiedzenie grupy roboczej.
- 6) Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje zwrot kosztów dojazdu na szkolenia, konferencje, spotkania problemowe itp., które są elementem podnoszenia kwalifikacji w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Przewodnicząca Rady

Elżbieta Piórkowska